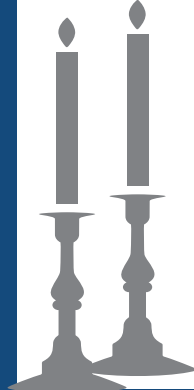

פרשת אמור תשפ"ג

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD.....	7:45
Brooklyn, NY.....	7:37
Chicago, IL.....	7:33
Houston, Texas.....	7:42
Johannesburg, S. Africa.....	5:17
Lakewood/Deal, NJ.....	7:37
London, UK.....	8:14
Los Angeles, CA.....	7:21
Manchester, UK.....	8:30
Monsey, NY.....	7:39
Montreal, Quebec.....	7:47
Passaic, NJ.....	7:38
Toronto, Ontario.....	8:06
Yerushalayim.....	6:46
Zurich, Switzerland.....	8:24

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

אמור

אין משתמשין בכהן

במרדכי הביא מעשה שר"ת השתמש בכהן ושאלו לו ואמר בזה"ז שאני ושאלו לו א"כ יתבטלו כל דיני וקדשתו בזה"ז ושתק. ושוב הביא מר' פטר דאם מחל שרי וראיה מעבד עברי כהן.

וע' דברי הרב מפונבני' ליישב דעת ר"ת דהא דאסור להשתמש בכהן הוא משום דהוי ככלי שרת, ולא משום וקדשתו. וכע"ז נשאל דוד א"ח ד'.

ובמ"ב סקק"ד הוסיף משום וקדשתו, והוא להלכה כר' פטר דמהני מחילה.

וע' מ"ח שהוכיח דמהני מחילה על וקדשתו מגמ' מפורש בגיטין. ולפי הרב מפונבני' א"ש דעת ר"ת דלענין להשתמש לא מהני מחילה כי הוא מדין מעילה, ור' פטר לשיטתו דמהני מחילה.

יש לעיין מה יענה ר"ת לראיית ר' פטר מעבד עברי כהן. וע' המקנה דכהן לכהן מותר, וכן הביא בב"ה סו"י קכ"ח בשם ישועות יעקב.

והא דכהן לכהן מותר ענין מעילה, לכא' כי העיקר במעילה משום שמוציא מרשות הקדש, וכל שעושה עבור כהן הרי הוא עדיין עבור כהן. והביאו מס' ח"ח בפתיחה עשה ט' דמספר על כהן עובר על וקדשתו משום בזיון, דדין וקדשתו הוא לא רק להקדימו אלא גם איסור בזיון. ולפי"ז גם כהן לכהן עדיין חייב משום וקדשתו. וכ"כ בשערי זבולון בכהן המספר לשה"ר על כהן דעובר על וקדשתו.

ולפי דבריו יוצא דכל מה דפטר המקנה מכהן לכהן, היינו מדין מעילה, דעכ"פ אינו מוציא מקדושת כהונה, אבל לפי ר' פטר מדין וקדשתו עדיין אסור שייך מכהן לכהן.

ולפי"ז לכא' י"ל דהנה ר"ת משמע דחולק על ר' פטר וס"ל דאין היתר במחילה, ולכא' יתורץ הראיה מעבד עברי כמ"ש המקנה דכהן לכהן שרי. ולפי הרב מפונבני', ונשאל דוד, א"ש טפי כי בלא"ה מה שמתיר ר"ת בזה"ז הוא משום דס"ל דהאיסור משום מעילה, ולפי"ז שפיר ס"ל דמכהן לכהן שרי, ולכן לית ליה הראיה שהביא ר' פטר לדין מחילה.

עצמה לקדש את השם בהראותו שהוא מוסר נפשו על קדושת שמו, וזה שייך אפילו בערקתא דמסאנא, שכאשר הוא מוסר את נפשו על דקדוק במנהג ישראל הוא מקדש את השם. אבל אי נימא שאין המצוה של 'ור' קדשתי בתוך בני ישראל' מצוה בפני עצמה אלא היא רק מידה ושיעור בחיוב המצוות, שיש מצוות מסוימות שהחייב לקיימן הוא אפילו אם צריך ליהרג עליהן, בזה ודאי שלא שייך לומר שיהיה חיוב קידוש השם בערקתא דמסאנא שאינו אלא מנהג.

ובזה אתי שפיר דברי הרמב"ם, שהוא סובר דהא דאמרו בגמ' דבפרהסיא אפילו במצוה קלה חייב למסור את הנפש אפילו על ערקתא דמסאנא, לא אמרינן כן אלא אליבא דאב"י (שם דף ע"ד ע"ב), אך להלכה פוסק הרמב"ם כרבא (שם) דהוי רק מצוה ושיעור בחיוב מצוות מסוימות, ולפיכך פסק דחייב קידוש השם הוא רק במצוות ולא במד' נהג.

(שיעורי רבי בנימין ביינוש סי' י"ד אות ד')

הטוב ביותר, גם אם אצלית, הרי שלא תוכל עוד לדבר ולהפיק קול מגרוג'.

שמע מן רה"י את הדברים והלך לה תייעץ עם הגה"צ רבי אליהו לופיאן מה עליו לעשות. "עכשיו ביכולתי לדבר, אם כן, כמובן, זה כואב, אבל האם עלי לעשות נר' תוח כזה שיציל את חיי, אך יטול ממני את כוח הדיבור?"

ענה לו הגר"י לופיאן: "אינני יכול לתאר לעצמי שריבונו של עולם לא יתן לר' חיים סטוצ'ינר לומר עוד שיעורים. יש עוד כל כך הרבה תורה ומוסר שעליך למסור בעולם".

(כותבי תולדות חיי של מרן זצ"ל מציינים שעד לאותו זמן, אכן התרכז מרן בעיקר בשיעורי תורה, אך מאז התחיל לדרוש במר' סר באופן סדיר.)

באותה הזדמנות ביקש הגר"א לופיאן ממרן רה"י את שם אמו, ואמר לו שיתפלל עבורו. ומרן רה"י המשיך במתן השיעורים.

לאחר זמן קצר, כאשר חזר מרן לפרופ' לבדיקה חוזרת, למרבה הפלא והתדהמה, נמצא גרונו של מרן רה"י נקי לגמרי מכל מחלה, עד כי הפרופ' הסתפק אם אמנם זהו אותו חולה שבא אליו כמה ימים קודם לכן...

מתוך הספר "ר' אלה"

ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני יש ראל (כב, לב)

איתא בגמ' סנהדרין (דף ע"ד ע"א) בפרהסיא אפילו מצוה קלה יהרג ואל יעבור, מאי מצוה קלה, אמר רבא בר רב יצחק אמר רב אפילו לשנויי ערקתא דמסאנא (פירש"י: שרוך הנעל), והיינו דיש חיוב יהרג ואל יעבור אפילו על דבר שאינו דין או איסור כי אם מצוה בעלמא.

אולם הרמב"ם (פ"ה מהל' יסודי התורה ה"ב) כתב וז"ל: "ואם אנסו להעבירו בעשרה מישראל יהרג ואל יעבור, ואפילו לא נתכוין להעבירו אלא על מצוה משאר מצוות בלבד", והקשה הכסף משנה דמשמע מהרמב"ם דדוקא מצוה אבל לא מנהג, ודלא כהגמ'.

וביאר מרן רה"י הגאון הגדול רבי בנימין ביינוש פינקל זצוק"ל, דהנה יש לחקור בגדר מצוות קידוש השם, האם הוי מצוה בפני

בהספד שנשא מרן ראש הישיבה שה"ת הגאון הרב חיים שמואלביץ זצלה"ה אחר הסת' לקותו של הגה"צ רבי אליהו לר' פיאן זצוק"ל אמר:

לפני שמונה שנים הייתי חולה מסוכן. היודעים אתם מי הצילני? אלו תפילות הצילוני? תפילת תיו של רבינו רבי אליהו לופיאן זצוק"ל. לא אוכל לפרט אבל יודע אני שת' פילותיו הצילוני. מעולם לא הודיתי לו על כך, עתה עושה אני זאת בפרהסיא.

המשיך וסיפר הרב דוד יוסף שלוסברג: לאחר ששמעתי את הדברים, סקרן הייתי לדעת מה סתם ראש הישיבה באומר: "לא אוכל לפרט...". חקרתי ודרשתי עד שהגנר תי לר' אריה מאיר וילנסקי מפלורידה, נכדו של רבינו.

סיפרתי לו על ההספד של מרן רה"י ושאלתי אם יודע הוא למה התכוון מרן.

"אכן", השיבני הנכד, "יודעים אנו במשפ' חה פשרם של דברים".

וכך סיפר ר' אריה מאיר: זקני מרן רה"י הגר"ח היה חולה מאוד בגרונו. הוא הלך לרופאים ואלו גילו שיש לו את המחלה הקשה ו"ל במיתרי הקול. הרופא אמר: "ספק אם אוכל לנתח ולהציל אותך. במקרה

דברי הרה"י

דברי הימים

תורה עם מידות

שיהיה לה בעל ת"ח ויזכה לשני שולחנות, ומה רע בכך. אבל היא בראיתה המרחיקה לכת, השכיחה לראות בר"ע שאם הוא ילמד הוא יהיה גדול בתורה יותר מכולם, וע"כ הייתה מוכנה למסור את נפשה וללכת נגד אביה הצדיק ולסבול כ"כ.¹

ומה ראתה בו של"כ מסרה נפש בשבי לוי. מבואר בכתובות (סב:) שהיה צניע ומעלי. דהיינו שהיה צנוע וקדוש [שלא דיבר עמה מקודם]. והיה בעל מידות טובות, שהגיע לש לימות ששייך להגיע במידות בלי תורה. ומזה הבינה שאם הוא ילמד הוא יהיה הכי גדול. "אמרה ליה אי מקדשנא לך אזלת לבי רב, אמר לה איך". ונכלל בזה גם שבעל מידות כשמב טיח, יקיימו ולא יעבור על דבריו ולכן האמינה לו. הרי לן שרק ע"י המידות הטובות הגיע לכזו דרגא.

ובשבת (קכז:) מבואר את מידת הדין לכך זכות שהיה לו. וכ"ש לאחר שלמד תורה ור תעלה, בודאי התעלה גם במידות יותר ויותר. וע"כ הייתה התביעה על תלמידיו ביותר על שלא למדו מרבם הגדול.

"מפני שלא נהגו כבוד זה לזה"

והתביעה עליהם הייתה בדק שבדק, שלא כתוב שזלזלו אחד בשני אלא שלא נהגו כבוד, שהיה איזה חיסרון לפי דרגתם בלהחשיב את

ההלכות ולהתבונן במה נתבעו.

נתבעו על שלא למדו מרבם

ולכשנתבונן נראה שמפני שרבם היה ר"ע נת בעו יותר, לפי שר"ע היה שלם בתורה ובמי דות טובות, ולא למדו ממנו. ויתר מכן, בלא המידות שלו, לא היה לנו כלל את ר"ע, שהרי נעשה ר"ע בזכות אשתו - רחל שמסרה נפשה [כפשוטו ולא כביטוי] בשבילו. וכשמרן רה"י הגר"ח שמואלביץ זצ"ל היה מדבר על רחל, היה חי את המצב שלה עד כדי דמעות, שהק ריבה את כל כולה בשבילו והייתה כ"כ הרבה שנים אלמנה חיה.

ובאמת שהמסירות נפש שלה היה הרבה יותר ממה שחושבים. הבה נתבונן, שהרי רחל הייתה בתו של כלבא שבוע, שהיה אחד מעי שירי ירושלים שיכלו לפרנס את כל ירושלים למשך עשרים ואחד שנים (כמבואר בגיטין נו.), והיה מוכן למסור את אוצרותיו למען הצלת ישראל, וכל הנכנס לביתו רעב ככלב יצא שבע. והיא עזבה בית עשירים זה שהורגלה בו עד אז, ובחורה בחיי עניות נוראה.

והנה בעל תשובה כשמשנה דרכו קשה לו מאוד, ואפילו אם נשאר בעשרו, וכ"ש שיגבר הקושי אם יעבור לחיי דחקות. אמנם מנחם את עצמו שהעוה"ז הוא עולם חולף, וממירו לחיי נצח. אבל רחל הרי אביה היה צדיק ורצה

"אם אין דרך ארץ אין תורה"

איתא באבות (ג, כא) "ר"א בן עזריה אומר אם אין תורה אין דרך ארץ, אם אין דרך ארץ אין תורה". וביאר רבינו יונה שדרך ארץ היינו מידות טובות, כי מי שאינו יודע תורה אינו שלם במידות של דרך ארץ, וכן כדי לזכות לתר רה א"א בלי מידות טובות, וצריך תחילה לתקן עצמו במידות ובזה תשכון התורה עליו שאינה שוכנת לעולם בגוף שאינו בעל מידות טובות. כלומר שבלא מידות טובות אינה תורה דיליה, ורק כשעובד על מידותיו ורוצה בשלימות יבוא למידות טובות, והמידות יביאוהו לתורה.

תלמידי רבי עקיבא

ובחז"ל מוצאים שתמיד המידות הם כאחד עם התורה. שהרי ימים אלו הם ימי הכנה לקבלת התורה, ובימים אלו נוהגים מנהגי אבילות על תלמידי ר"ע. ויש להזהר שלא להסתפק בהלכות לבד והמצוה תשאר מצות אנשים מלומדה, אלא להתבונן מדוע אבילים ימים ארוכים במשך כ"כ הרבה שנים.

והסיבה לזה מבואר בגמ' (יבמות סב:) "אמרו שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לר"ע מגבת ועד אנטיפרס, וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה".

ואמנם הם היו ענקים ממש וקשה לדבר על חטאם, אבל למדונו בזה שיש לקיים את

(1) (ורק אדם גדול כרחל יכלה לקחת אחריות כזו לבחור במי שאינו לומד ולהוציא ממנו אדם גדול. וכמסופר על בעל הקה"י זצ"ל שהגיע אליו מחנך בסמינר ושאלתו בפיו שיש בת בסמינר שרוצה לקחת לחתן אחד שאינו לומד והיא תוציא ממנו ת"ח כאשת ר"ע, והשיב לו שהיום גם כשלקוחים ת"ח עדיין צריך רחמי שמים שלא יעזוב את הלימוד, ובודאי שלא ליקח לכתחילה מי שאינו לומד, ורק רחל יכלה לעשות את זה.)

כי הם חיננו

ומה שנתן לו כזה כח ועוז רוח לעשות כן, היה משום שהרגיש שבלי התורה הוא לא מסר גל לחיות. ונצייר לעצמינו הרי יש ל"כ הרבה שביתות, יש שביתת עבודה ויש שביתת רעב וכיוצ"ב, מדוע לא קם אחד והכריז על שביתת נשימה לדקות ספורות כמחאה על האויר המזוהם. אלא משום שבלי אויר א"א לחיות, אמנם האויר מזוהם אבל אפשר להתגבר על הנשימה, משא"כ מבלי אין אפשרות לחיות.

וכן ר"ע היה ברור לו במוחש – לאחר שנתעלה בכח התורה והמידות הטובות – שבלי תורה א"א לחיות, ולכן המשך מיד להרביץ תורה על אף הקושי העצום.

והוא לימוד בשבילנו, לבל נתייאש אפילו כשיש נפילות, אלא תמיד להתעודד ולהמשיך ללמוד ואז תצליח את דרכך ואז תשכיל.

עין טובה

והנה בבראשית רבה (ח"י שרה סא, ג) מובא ג"כ מעשה זה דתלמידי ר"ע יעו"ש, ומוסיף שאמר ר"ע לרבותינו שבדרום כפתחה לשיבה החדשה "בני הראשונים לא מתו אלא שהיתה עיניהם צרה אלו לאלו תנו דעתכם שלא תעשו כמעשיהם". והיינו שהיה חסר – לפי דרגתם – בעין טובה לרצות בטובת רעיהם. והוא השלמה ללא נהגו כבוד שבבבלי, שמאחר שעינים הייתה צרה בחבריהם ע"כ לא החשיבו ולא נהגו בהם כבוד. וע"כ אמר להם לנהוג בעין טובה, וממילא יכבדו זה את זה.

וממשיך שם "עמדו ומלאו כל ארץ ישראל תורה". והיינו שנהגו עין טובה בתורתם ללמדם לכולם, וע"כ מלאו כל א"י תורה. עוד אפשר שע"י שנשתלמו בתורה ובמידות טובות זכו שהתורה המעולה שלהם תתמלא בכל הארץ.

וכל התורה שבידנו היום הוא מר"ע, שהרי סתם משנה ר"מ סמם תוספתא ר' יהודה סתם ברייתא ר' נחמיה וכולהו אליבא דר"ע (סנהדרין פו.).

המידות שבתורה

ובמה שהתורה מביאה למידות טובות יש שני חלקים: א' כמ"ש שם רבינו יונה באבות כי רוב המידות הטובות שבדרכי העולם בתר

בצורה ראויה ובלשון של כבוד. (וברב לתלמיד יכול יותר בקל לחלוק עליו.)

וע"כ ב"ה אע"פ שנחלקו על ב"ש בלי פשרות, עכ"ז כיון שהיו נוחין ועלובין והחשיבו את דברי ב"ש ושונין דבריהן ודברי ב"ש ולא עוד אלא שמקדימין דברי ב"ש לדבריהן, לכך זכו שיקבע הלכה כמותן כמבואר בעירובין (ג:).

ומודה על האמת

ועוד חלק יש במידות בשעת לימוד התורה, והוא להיות מודה על האמת. שיש כאלו שכשר מתברר להם שטעו, אם סברא דקה היא יכולים להודות בטעותם, אבל אם מצאו גמ' מפורשת או רש"י מפורש בהיפך מדבריהם ייבשו להודות ברבים וידחו אותם בקש, ובינם לבין עצמם יודו לו על טעותם.

אבל מעלת המודה על האמת הוא, שאינו בוש לומר ברבים שטעה. וכן ראינו אצל רבר תינו, שרה"י הג"ר נחום זצ"ל היה חריף בשיעור כרב לתלמיד שאמרו (כתובות קג:): זרוק מרה בתלמידים, ועכ"ז לא היה בוש לומר לשואל טעיתי ואין לי מה להשיב, וכשחידך נסוך על פניו חזר בו ממהלך שלם שאמר. וזה תורה עם מידות שלא מתפרשין זה מזה.

"הלך אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם"

ואיתא שם ביבמות "והיה העולם שמם עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ור"ש ור"א בן שמוע [ובמ"ר יש גירסאות אחרות] והם הם העמידו תורה אותה שעוה".

ונצייר לעצמינו איך היה נראה אז ר"ע בעיני בשר שלנו. שלאחר כל מה שהתיגע ארבעים שנה ומה שעבר עם אשתו וכל מה שיגע בה עמדת תלמידים שהיו לו כבנים [שהרי כל המלמד את בן חבירו תורה כאילו ילדו (סנהדרין ט:)], בבת אחת שיכל את כל עשרים וארבע אלף תלמידיו – כבניו ונסתם מקור התורה של אותו דור. כמה גדול היה צערו, שהרי כשנסגר ישיבה הצער הוא גדול ושם זה היה הרבה יותר הזה בודאי צערו היה עצום מאוד. ועכ"ז ר"ע לא מתייאש ולא רפו ידיו אלא הלך אצל רבר תינו שבדרום ושנאה להם, והתחיל מחדש את מסירת התורה.

השני ולהעריכו ולהתייחס אליו כראוי.

ובמהרש"א מבואר שדברו לשה"ר. אמנם אינו כפשוטו, אלא שענין הלשה"ר הוא שמזל זל בחבירו, ואף כאן היה משהו של זלזול שע"ז נתבעו.

ועל כבוד הבריות שנינו באבות (ד, א) "איזהו מכובד המכבד את הבריות שנאמר כי מכבד אכבד ובוזי יקל". ויש להבין מדוע מביא פסוק המדבר מכבוד שמים כראיה לכבוד האדם. וביאר אמר"ר זצ"ל הל"מ שהסיבה שיש לכבד את האדם הוא משום שהוא צלם אלוקים, ולכן כל כבוד חבירו הוא כבוד שמים, ושפיר מביא הפסוק העוסק בכבוד שמים.

"אין כבוד אלא תורה"

זהו אם נפרש כפשוטו שלא נהגו כבוד היינו במילי דעלמא. אמנם יש לפרש עוד שיה כבוד כאן הוא התורה, כדאיתא באבות (ו, ג) "אין כבוד אלא תורה". וכן הביא המס"י (בסוף פ"א) "והכבוד האמיתי אינו אלא ידיעת התורה באמת". ולפ"ז יהיה הכוונה במה שלא נהגו כבוד, שלא התחשבו מספיק בסברא של השני.

שהרי כשלומדים בחברותא מתווכחים ונראים ונותנים כדרכה של תורה, כמשאחז"ל בקידושין (ל:): "אפילו האב עם בנו הרב ותלמידו שעוסקין בתורה בשער אחד נעשים אויבים זה את זה ואינם זזים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה שנאמר את והב בסופה אל תקרי בסופה אלא בסופה".

וכן אמר הגר"ס שכלומדים צריך ללמוד "גיפטיג" – עם כל הארס וה"ברעף" בלי ויתורים. וא"כ איה מקום לכבוד בשעת הלימוד.

אלא הכבוד הוא בזה ששומעים את השני ומחשיבים את סברתו ולא מבטלים אותו במחי יד. ולא שחייב לקבל את דבריו, ואדרבה לא יוותר על האמת, אלא שישמע את דברי חבירו ואם רואה לנכון לחלוק עליו, יחלוק עליו. שיש כאלו שאינם שומעים כלל את הצד השני, מחמת שברור בצדקת דבריו. ומרן רה"י הגר"ח שמואלביץ זצ"ל זעק ע"ז מקירות ליבו בכאב לב שלא מחשיבים את מה שהשני אומר.

ונכלל בזה שיהיה בדרך כבוד, שיחלוק עליו

את מה שזורעים, אם חייטים חייטים ואם שער רים שעורים ואם קוצים קוצים. כך התורה אם יש באדם מידות טובות מצמחת ומגבירה את המידות הטובות, ואם לא זכה נעשית לו סם המוות ח"ו לפי שמצמחת את המידות הרעות.

אמנם האדם שאין לו מידות טובות אלא שרוצה להגיע למידות טובות, התורה תצמיח בו את הרצון ויתגבר בו הרצון הזה. [החסכים לזה רה"י הגר"צ פינקל זצ"ל]. אלא שנצרך גם מעשים שייגע לתקן עצמו.

יש להשתדל לרחם יותר על הבריות ולהתייחס אליהם בכבוד, ולכבד אב ואם, ולכבדה יותר מגופו. וע"י השלימות יקבל סייעתא דשמיא, ותחת החורבן יביא לבנין ולהצלחה ושפע ורחמים וחסדים.

הקב"ה יעזרנו שנוכל ללמוד תורה בשלימות עם מידות טובות כרצון הש"ת,

ונראה רחמים וחסדים, ונוכל ללמוד בישוב הדעת ושמחת הלב,

וכך נוכל לרוץ לקרב את הגאולה ולזכות לגאולה,

ונראה בישועתן ובנחמתן של ישראל בגילוי כבוד שמים ב"א.

אין לו אלא כר אחת אם שוכב עליו בעצמו אינו מקיים כי טוב לו עמך, ואם אינו שוכב עליו וגם אינו מוסרו לעבדו זו מידת סדום, נמצא שע"כ צריך למסור לעבדו, והיינו אדון לעצמו.

ולאחר שש שנות העבדות יש מצות הענקה. שאע"פ ששילם לו כראוי, ע"ז צריך לתת לו "מצאנך ומגרנך ומיקבך אשר ברכך ה' אלוקיך תתן לו" (שם יד). והענין בזה הוא כדי שיהיה לו בריווח בשעה שמתחיל את חייו. ועוד כדי לכבדו, שלאחר שהושפל כבודו ונמכר בגנבתו, דאגה התורה להרים קרנו בעיני בני ביתו וש כניו, שיראו שהאדון דואג לו ושולח לו מתנה מרובה כזו.

ולדינים אלו א"א להגיע לבד בלי ציווי התר. וכן בדיני לא תעשוק ולא תגזול ולא תלין רואים את המידות הטובות שהתורה מלמדת אותנו.

קדושת התורה

ב' עוד חלק יש בתורה שמביאה למידות טובות, שהתורה מקדשת ומרוממת את האדם וע"ז מדככים מידותיו. וכמו שביאר הגר"א (הובא במעלות התורה) את הפסוק "יערוף כמטר לקחי" שהמטר הוא כמו מטר שמצמיח

רה הם, כמו העבט תעביטנו, הענק תעניק לו, מאזני צדק אבני צדק. והיינו שבלי התורה א"א לחשוב ע"ז כלל, והתורה מורה לנו לקיימם.

שהרי אם נתבונן קצת בדיני עבד עברי נראה כמה זכות המידות וחשיבה על הזולת מונח בזה. שהרי מדברים על גנב שפל שנמכר בגנב תו, [שעל מוכר עצמו נחלקו (בקיודושין יד): אם ג"כ דינו כן]. וע"ז נאמרו בו כ"כ הרבה דינים.

שעל עצם המכירה נאמר (ויקרא כה, מב) "לא ימכרו ממכרת עבד", שאסור למכרו בהכר זה ולא על אבן הלוקח אלא בהצנע וכבוד שהרי איש ישראל הוא.

ובשש שנות העבדות הוזהר האדון (שם טט) "לא תעבוד בו עבודת עבד", שלא יעבידנו עבודה של גנאי.

ועוד נאמר בו (דברים טו, טז) "כי טוב לו עמך", ודרשו בקיודושין (כב). "עמך במאכל עמך במשתה שלא תהא אתה אוכל פת נקיה והוא אוכל פת קיבר אתה שותה יין ישן והוא שותה יין חדש אתה ישן ע"ג מוכין והוא ישן ע"ג תבן, מכאן אמרו כל הקונה ע"ע כקונה אדון לעצמו". והקשו בתוס' (שם כ. ד"ה כל) מאי אדון די לו להיות כאדון, ו"ל כדאיתא בירושלמי דפעמים

ANNUAL BENEFIT RECEPTION

TORONTO
SUNDAY EVENING
ט"ז אייר תשפ"ג
MAY 7, 2023
8:00 PM

בהשתתפות
הגאון הרב בנימין פינקל שליט"א
ראש ישיבת מיר ירושלים

HOSTED BY
MR. AND MRS. BINYOMIN BAKST
MR. AND MRS. ELI KAZARNOVSKY
7 MADOC DRIVE

CHICAGO
SUNDAY EVENING
כ"ג אייר תשפ"ג
MAY 14, 2023
8:30 PM

With the participation of
Hagoan Harav Nachman Levovitz Shlita
ראש ישיבת מיר ירושלים

HOSTED BY
MR. AND MRS. ELI DAVIS
6124 N BERNARD STREET

Guest Speaker
Harav Raphael Shmulewitz Shlita
R"m Yeshivas Zichron Shemaryahu Toronto

(2) בנימי הספירה לעולם קוראים פרשת קדושים שהוא יסוד המידות כגון לא תשנא את אחיך בלבבך, ואהבת לרעך כמוך. ופרשת אמור שיש בו מצות ספירת העומר. ופרת בהר שנאמר בו לא תונן ואל תונן, וכן דיני ע"ע נאמר בו.

Kavod: From Beginning to End

Harav Hagaon Yitzchok Caplan Shlita

If we had to give a descriptive title to Parashas Emor, Rav Wolbe said, that title would be kavod. The title of Parashas Kedoshim would be kedushah, but the title of this week's parashah would be kavod.

Going through the parashah, we can see how everything has to do with kavod. The parashah begins with the kavod of kehunah, delineating whom a Kohen is and is not allowed to marry; the chashivus of kehunah dictates that a Kohen marry only certain women. Then the Torah discusses the kavod of the Kohen Gadol, who may not become tamei even for the closest relatives. Where's the honor in that?

Regarding the death of Aharon's two sons, Hakadosh Baruch Hu told Moshe Rabbeinu that this resulted in His being honored before all of Klal Yisrael: וַעַל פְּנֵי כָל הָעָם אֶפְכַּד. The Rashbam explains: זהו כבוד שכינה שרואה בניו מתים ומניח אבלו בעבודת: בוראו — the kavod of Hakadosh Baruch Hu is that despite the death of his two sons, who rivaled Moshe Rabbeinu and Aharon in their greatness, Aharon put aside his grief in order to engage in avodas Hashem. The Kohen Gadol may not be metamei himself even if his closest relatives who have died, because he is dedicated completely to the service of Hakadosh Baruch Hu. That is the kavod of Hakadosh Baruch Hu.

On the other hand, if there is a mes mitzvah that needs to be tended to, even though the Kohen Gadol may not be metamei himself for his own immediate family, he is obligated to do so for the sake of a mes mitzvah that has no one else to bury him. Why? Because of kavod habriyos. The honor of a human being who has no one to bury

him overrides the importance of the Kohen Gadol's avodah. That's how significant kavod habriyos is.

The parashah goes on to teach that a Kohen may not have a mum. Why, asks Rav Wolbe, is the Kohen penalized for being born with a mum? Why can't he serve Hashem in the Beis Hamikdash just because he has a physical blemish? What did he do wrong?

Rav Wolbe explains that the Kohen did nothing wrong, but that's not the point. The focus here is the kavod of Hakadosh Baruch Hu, and the kavod of Hakadosh Baruch Hu dictates that only a Kohen who has no mum may serve in the Beis Hamikdash. The Kohen who does have a mum gives kavod to Hashem by not serving in the Beis Hamikdash, so each one fulfills Hashem's will and honors Him, whether by serving in the Beis Hamikdash or by refraining from doing so.

The parashah continues with the kavod of korbanos and the kavod of the Beis Hamikdash. An animal offered as a korban may not have a mum, because it is not kavod to Hakadosh Baruch Hu to bring a blemished korban.

Giving Kavod by Refraining

At times, we think it is wrong to refrain from doing something good. But giving Hashem kavod does not always involve doing what we feel is right. We give kavod to Hakadosh Baruch Hu by not doing things He doesn't want us to do just as much as we give Him kavod by doing what He does want us to do.

Just this week, a person was telling me that he was unsure whether to continue learning in Eretz Yisrael or accept an offer to become involved in kiruv in America. He said he did not want to give up his own shteiging and return to chutz la'aretz. But the real question is, what does Hashem want? Which option will result in greater kavod for Hakadosh Baruch Hu? Will his continued shteiging bring Hashem more kavod, or will teaching and influencing others bring Hashem more kavod?

A person must measure every situation according to that yardstick, and sometimes, not doing what seems more holy and proper is actually what will bring greater kavod to Hakadosh Baruch Hu.

The parashah goes on to say: וְנִקְדְּשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. The kavod of Hashem is that we refrain from chillul Hashem. Then the parashah discusses the kavod of Shabbos and Yom Tov. Rav Yerucham says that the prohibition of melachah on Shabbos and Yom Tov stems from the kavod of those days.

The parashah concludes with the incident of the mekallel. Rav Wolbe notes that the word kavod shares a root with kaved, which means serious or heavy. When a person assigns significance and weight to something, he gives kavod to it. What's the opposite of kaved, heavy? Kal, which means light. That is the root of klalah, curse. When someone curses someone or something, he does not relate to that person or thing with the weightiness it deserves. Because he doesn't take it seriously, he's able to curse it.

So the parashah deals with kavod from beginning to end.

When Kavod is Lacking

Parashas Emor is always read during Sefiras Ha'omer, the time when all of R' Akiva's talmidim died because they failed to accord honor to one another (Yevamos 62b). That's how detrimental a lack of kavod is.

But what is kavod? What exactly did they lack?

Rav Wolbe teaches that kavod means

recognizing and revealing the maalah of a person or item. We can define how much kavod something has by the chashivus people display towards it. A person who is accorded much honor is obviously an important person.

What is kavod haTorah? The Mishnah teaches (Sotah 9:15) that once R' Akiva died, kavod haTorah disappeared. Rashi explains that R' Akiva would expound every part of every letter in the Torah, and certainly an extra letter or word. This was a great honor for the Torah, because he showed that it contains nothing superfluous; every bit of it has chashivus.

This is the basis of our Lag Ba'omer celebrations as well. Lighting fires is a form of giving honor, as the passuk says (Yeshayah 24:15), בָּאֵרִים כִּבְדוּ הַ, and with our bonfire we are mechabed the Torah of R' Shimon bar Yochai, which was Toras Hasod. By giving honor to the Torah that is hidden, we show that every single thing in the Torah has chashivus, even beyond what we can see and understand.

It doesn't say that the talmidim of R' Akiva were mezalzel in one another; it says that they didn't show each other the proper kavod.

Perhaps we can understand this lack of kavod as follows: If there were 24,000 talmidim learning Torah, then they might have thought, Why is he different from me? Why am I more chashuv than he, or he more chashuv than me? We're all the same! No one is unique. Their failure to accord one another proper honor reflected a lack of appreciation for the uniqueness of each and every talmid.

In this vein, they say that someone once asked R' Shteinman why we need so many avreichim learning Torah nowadays. Fifty years ago we didn't have so many avreichim, so it can't be a necessity.

R' Shteinman responded, "Fifty years ago we didn't have so many wealthy people, either. Why do we need so many ashirim in our days? Since we have more avreichim, we need more ashirim to be able to support them."

People don't usually ask why there are so

many wealthy people. Why not? Because wealth is chashuv, and each ashir is prestigious. Similarly, every single avreich is chashuv and unique. There's no one learning Torah who is not chashuv and there's no aspect of limud Torah that is not chashuv. Money has importance only because it can be used to support Torah. And the kavod of Torah is the ultimate kavod: אין כבוד כְּתוּרָה.

Up a Notch

My father, R' Shlomo Caplan shlita, notes that Rav Elazar ben Shamua, one of the later talmidim of R' Akiva, drew a lesson different from the lesson taught by R' Akiva's own rebbi, R' Eliezer. R' Eliezer taught (Avos 2:10) that יְהִי כְבוֹד חֲבֵרְךָ חֲבִיב עֲלֶיךָ כְּשֶׁלְּךָ — your friend's honor should be equal to yours, but R' Elazar ben Shamua taught (ibid. 4:12) that יְהִי כְבוֹד תַּלְמִידְךָ חֲבִיב עֲלֶיךָ כְּשֶׁלְּךָ, וְכְבוֹד חֲבֵרְךָ כְּמוֹרָא רַבָּךְ — your disciple's honor should be equal to yours, and your friend's honor should be like the honor of your rebbi. After seeing 24,000 of R' Akiva's original talmidim perish, he realized that considering the honor of your peers equivalent to your own is not enough. You have to do more, and take the honor up a notch.

We learn this, my father said, from R' Akiva himself. R' Akiva expounded the passuk אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ to include talmidei chachamim as well. You have to be mechabed talmidei chachamim more than they deserve.

Why, asks R' Yerucham, do you always have to go a step higher? Because if you really want to honor someone properly, you have to aim higher.

Otherwise, you might detract from the kavod that person deserves.

Every person has chashivus, every avreich has chashivus, and every single aspect of Torah has chashivus. If a person has a minute, he might think, ah, what's one minute of Torah? What's one minute of saying Tehillim? But there's nothing in Torah that's not chashuv. It's our job to give chashivus to every little part of Torah, and certainly to recognize the chashivus of every person.

An easy way to recognize someone's chashivus is to compliment them. Everyone likes to hear compliments.

It is said that when the Ben Ish Chai received the sefer of the Leshem, he told his talmidim to put on their Shabbos clothing and go thank the Leshem in person. When they came to the Leshem, he said, "Had I known how chashuv my sefer was, I would have written another chelek."

Hearing a compliment can do so much for a person. A compliment can be life-saving, and it doesn't cost the giver anything. We should certainly compliment our parents, our children, and our spouse; being מגופו יותר מכבדה means looking for the maalah in one's spouse.

I told someone thank you this week, and the person responded, "Thank you for saying thank you, it gives me the koach to go veiter."

There's no person, and no bit of Torah, that's not chashuv. Find the chashivus in each person: אֵיזְהוּ מְכַבֵּד הַמְּכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת.